

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 – Unità 3 **ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΗΜΕΡΑ – Il teatro antico oggi**

Ευγενία Λιοσάτου

Βήμα 1 (γλώσσα)

Παρατήρησε την παρακάτω αφίσα

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
παρουσιάζει την τραγωδία

**ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ
Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ**

του Ευριπίδη

Σκηνοθεσία: Σταύρος Σ. Τσακίρης
Μετάφραση: Κ. Χ. Μύρης
Σκηνικά και κοστούμια: Γιάννης Π. Μετζικώφ
Πρωταγωνιστούν οι ηθοποιοί:.....

Παρασκευή 25 Ιουλίου
Στο **Θέατρο Αρχαίας Μεσσήνης**
Ώρα έναρξης: 9.μ.μ.
Τιμή εισιτηρίου: 15 ευρώ
Προπώληση: Δευτέρα 21 Ιουλίου

Διάβασε με προσοχή το παρακάτω άρθρο και παρατήρησε το σχετικό λεξιλόγιο.

Την Παρασκευή 25 Ιουλίου, στο Θέατρο της Αρχαίας Μεσσήνης, το Δημοτικό Θέατρο Καλαμάτας θα παρουσιάσει την **τραγωδία** του Ευρυπίδη «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ». Το έργο είναι σε **σκηνοθεσία** του Σταύρου Σ. Τσακίρη, η **μετάφραση** είναι του Κ. Χ. Μύρη, τα **σκηνικά** και τα **κοστούμια** του Γιάννη Π. Μετζικώφ. Θα **παίζουν** οι **ηθοποιοί**... Η **παράσταση** θα **αρχίσει** στις 9 μ.μ. Τιμή εισιτηρίου: 15 ευρώ. Προπώληση από τη Δευτέρα 21 Ιουλίου.

Λεξιλόγιο

1. τραγωδία
2. σκηνοθεσία
3. μετάφραση
4. σκηνικά: σκηνή
5. κοστούμια
6. ηθοποιός
7. παράσταση
8. παρουσιάζω
9. παίζω
10. αρχίζω

Ερωτήσεις κατανόησης

1. **Πότε** το Δημοτικό Θέατρο Καλαμάτας θα παρουσιάσει την **τραγωδία**;
2. **Πού**;
3. **Τι ώρα** θα αρχίσει η παράσταση;
4. **Πόσο κάνει** το εισιτήριο;

ΟΙ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

Δευτέρα
Τρίτη
Τετάρτη
Πέμπτη
Παρασκευή
Σάββατο
Κυριακή

- Τι κάνεις το Σάββατο; Πάμε στο θέατρο
- Ναι! Καλή ιδέα!

Γραμματική

Παρατηρήστε τον **Στιγμαίο Μέλλοντα** των παρακάτω ρημάτων:
Θα + Ρήμα (Υποτακτική Αορίστου)

Ενεστώτας	Μέλλοντας
π,β,φ, ευ/αυ- ω ζ-ω κ,γ,χ-ω	ψ-ω σ-ω (Προσοχή! Παίζω- θα παίξω) ξ-ω

	Δουλεύω	Σπουδάζω	Διδάσκω	Καταλαβαίνω
Εγώ	θα δουλέψ-ω	θα σπουδάσ-ω	θα διδάξ-ω	θα καταλάβ-ω
Εσύ	θα δουλέψ-εις	θα σπουδάσ-εις	θα διδάξ-εις	θα καταλαβ-εις
Αυτός, -ή,-ό	θα δουλέψ-ει	θα σπουδάσ-ει	θα διδάξ-ει	θα καταλαβ-ει
Εμείς	θα δουλέψ-ουμε	θα σπουδάσ-ουμε	θα διδάξ-ουμε	θα καταλαβ-ουμε
Εσείς	θα δουλέψ-ετε	θα σπουδάσ-ετε	θα διδάξ-ετε	θα καταλαβ-ετε
Αυτοί,-ές, -τά	θα δουλέψ-ουν	θα σπουδάσ-ουν	θα διδάξ-ουν	θα καταλαβ-ουν

Άσκηση

Να γράψετε τον Ενεστώτα των παρακάτω ρημάτων στο ίδιο πρόσωπο και στον ίδιο αριθμό:

Στιγμαίος Μέλλοντας	Ενεστώτας
θα παρουσιάσει θα αρχίσει θα παίξουν	

Ετυμολογικό γλωσσάριο

τραγωδία	<τράγων ᾠδή, τραγούδι.
σκηνοθεσία	<σκηνή + ο+ θέτω (< αρχαία ελληνική τίθημι) η σκηνική διδασκαλία ενός θεατρικού έργου και η καλλιτεχνική ευθύνη του ανεβάσματος μιας παράστασης.
σκηνή	α) Ορθογώνια κατασκευή πίσω από την ορχήστρα ενός αρχαίου θεάτρου και απέναντι από το κοίλον β) υπερυψωμένη συνήθως κατασκευή μπροστά από την πλατεία ενός σύγχρονου θεάτρου, πάνω στην οποία εμφανίζονται οι ηθοποιοί γ) τμήμα ενός θεατρικού έργου, υποδιαίρεση του επεισοδίου στο αρχαίο δράμα ή της πράξης στο νεότερο θέατρο.
μετάφραση	< μετά + φράσις, η μεταφορά ενός γραπτού κειμένου ή προφορικού λόγου σε μία άλλη γλώσσα.
κοστούμια	< ιταλ. costume, κουστούμι.
ηθοποιός	<ήθος και ποιώ, καλλιτέχνης του οποίου το επάγγελμα είναι να παίζει ρόλους στο θέατρο ή στον κινηματογράφο.
μάσκα	<γαλλική masque από την υστερολατινική masca < ίσως αραβική maskharah (παλιάτσος) ή από το προβηγκιανό και καταλανικό mascarar (μαυρίζω το πρόσωπο) ή από την ισπανική φράση «máscuelacara» (πρόσθετο πρόσωπο) -στην τελευταία περίπτωση το αραβικό «maskharat» προήλθε από τα ισπανικά, προσωπίο, προσωπίδα.

Άσκηση με λεξιλόγιο

Να συμπληρώσεις τα κενά με τις παρακάτω λέξεις: μάσκα, τραγωδία, κοστούμια, ηθοποιός, μετάφραση

1. Η *Ιφιγένεια η εν Ταύροις* είναι του Ευριπίδη.
2. Στο αρχαίο θέατρο φορούσαν στο πρόσωπό τους ή προσωπίο.
3. Τα της παράστασης είναι πολύ ωραία.
4. Τη του έργου την έκανε ο Κ. Χ. Μύρης από τα αρχαία στα νέα ελληνικά.

Βήμα 2 (πολιτισμός)

Το Αρχαίο Θέατρο Μεσσήνης

Το Θέατρο της αρχαίας Μεσσήνης, για το οποίο μόνο έμμεση μνεία γίνεται από τον Πausανία (4.32.6), βρίσκεται δυτικά της Αγοράς. Κατασκευάστηκε τον 3^ο-2^ο αι. π.Χ. και είναι από τα μεγαλύτερα θέατρα της αρχαιότητας. Λειτουργούσε όχι μόνο ως χώρος παραστάσεων και θεαμάτων, αλλά και ως χώρος συγκεντρώσεων πολιτικού χαρακτήρα, όπως μαρτυρούν οι επιγραφές. Στους Ρωμαϊκούς Αυτοκρατορικούς Χρόνους (1ος-2ος αι. μ.Χ.) έλαβε τη σημερινή του μορφή μετά από ριζικές μετατροπές, που έγιναν στο κοίλο και στη σκηνή της Ελληνιστικής Περιόδου. Η εκτεταμένη καταστροφή του κοίλου οφείλεται κυρίως στους κατοίκους του οικισμού της Πρωτοβυζαντινής και Βυζαντινής εποχής, οι οποίοι μετέτρεψαν το θέατρο σε λατομείο.

Πρώτη Επικοινωνιακή Δραστηριότητα στην τάξη

Ποια η χρήση του θεάτρου στο παρελθόν και ποια σήμερα;

Δίνουμε έμφαση στο ρόλο του αρχαίου θεάτρου και συζητάμε στην τάξη (στη γλώσσα μας) πώς αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη σύγχρονη εποχή.

Δεύτερη Επικοινωνιακή Δραστηριότητα στην τάξη

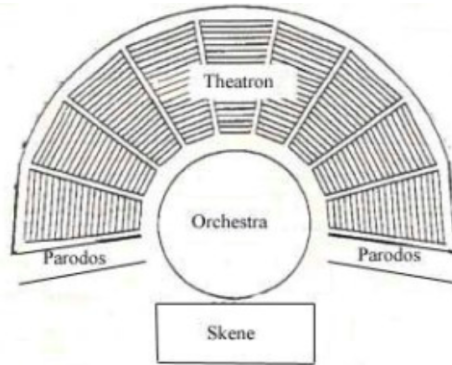
Γνωρίζεις ότι από το θέατρο της αρχαίας Μεσσήνης σώζονται επιγραφές;

Γύρω από την ορχήστρα του θεάτρου της Αρχαίας Μεσσήνης υπήρχαν αγάλματα και ανδριάντες σπουδαίων πολιτών. Το βάθρο προς τιμήν του φιλοσόφου Τίτου Φλάβιου Ισοκράτη φέρει την παρακάτω επιγραφή:

«Ἡ πόλις Τί(τον) Φλάβιον Ἴσοκράτη, ἥρωα φιλόσοφον νέον Πλάτωνα ἀρετῆς πάσης ἔνεκεν”:

Τι σημαίνει στη γλώσσα σου; Ξέρεις ποιος ο ήταν ρόλος της επιγραφής στο αρχαίο θέατρο;

Λίγα λόγια για το αρχαίο ελληνικό θέατρο

Το **αρχαίο ελληνικό θέατρο** σχετίζεται με συνελεύσεις του δήμου ή της βουλής της πόλης-κράτους, θρησκευτικές τελετουργίες, αγώνες μουσικής και ποίησης, θεατρικές παραστάσεις επ' ευκαιρία των εορτασμών του Διονύσου. Αναπτύχθηκε στα τέλη της αρχαϊκής περιόδου και διαμορφώθηκε πλήρως κατά την κλασική περίοδο, κυρίως στην Αθήνα. Έχει έναν έντονο θρησκευτικό και μυστηριακό χαρακτήρα κατά τη διαδικασία της γέννησής του, αλλά και έναν εξίσου έντονο κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα κατά την περίοδο της ανάπτυξής του.

Με το αρχαίο ελληνικό θέατρο συνδέονται: το **δράμα**, αναπαράσταση τελετών λατρευτικού χαρακτήρα (από το δράω-ώ= ενεργώ, πράττω, υπηρετώ με την ειδική έννοια υπηρετώ την θεότητα) και ο **Διθύραμβος**, ένα θρησκευτικό και λατρευτικό άσμα που τραγουδούσε ο ιερός θίασος των πιστών του Διονύσου μεταμφιεσμένος σε τράγους, με συνοδεία αυλού, γύρω από το βωμό του θεού. Τα είδη του δράματος είναι τρία:

- η **τραγωδία** (ωδή των τράγων ή χορικό άσμα με βραβείο έναν τράγο) που αποτελεί εξέλιξη του Διθυράμβου σύμφωνα με τον Αριστοτέλη,
- το **σατυρικό δράμα** που ονομάζεται έτσι από τους Σατύρους που αποτελούσαν το χορό,
- **κωμωδία** (ωδή=τραγουδί + κώμος=ομάδα σε εορταστική έκσταση) που προέρχεται κι αυτή από τις διονυσιακές γιορτές.

Τα βασικά μέρη του αρχαίου ελληνικού θεάτρου:

Το κυρίως θέατρον ή **κοίλον**, το μέρος που προοριζόταν για τους θεατές.

Η **ορχήστρα**, ο κυκλικός ή ημικυκλικός χώρος όπου βρισκόταν ο Χορός.

Η **σκηνή**, ο χώρος των ηθοποιών.

